

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
INTRODUCTION	31

ROZDZIAŁ PIERWSZY

FUNKCJONOWANIE ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA

MIĘDZYNARODOWEGO	48
1.1. Geneza Organizacji Narodów Zjednoczonych	48
1.2. Karta ONZ a międzynarodowe bezpieczeństwo	55
1.3. Zgromadzenie Ogólne i jego kompetencje w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego	60
1.4. Rola Rady Bezpieczeństwa w procesie budowania pokoju	64
1.5. Kompetencje Sekretarza Generalnego ONZ w zakresie operacji pokojoych	70
1.6. Instrumentarium Sekretarza Generalnego w realizacji rezolucji Rady Bezpieczeństwa	74
1.7. Mechanizm powołania operacji pokojowej	82
1.8. Wojskowy Komitet Sztabowy i próby powołania sił ONZ	85
1.9. Pierwsi obserwatorzy w komisjach ONZ	96
Komisja Narodów Zjednoczonych dla Indonezji – UNCI	96
Specjalna Komisja ONZ dla Bałkanów – UNSCOB	98
Komisja Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Korei – UNCOK	99

ROZDZIAŁ DRUGI

OPERACJE POKOJOWE ONZ POWOŁANE W OKRESIE

ZIMNEJ WOJNY	102
2.1. Profil operacji pokojowych ONZ okresu zimnej wojny	102
2.2. Misje obserwacyjne Narodów Zjednoczonych i operacje z użyciem sił pokojowych ONZ	106
2.3. Pierwsze misje obserwacyjne ONZ	112
Organizacja Narodów Zjednoczonych dla Nadzorowania Rozejmu w Palestynie – UNTSO	112
Grupa Obserwatorów Wojskowych ONZ dla Indii i Pakistanu – UNMOGIP	118
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Indiach i Pakistanie – UNIPOM	120

Grupa Obserwatorów ONZ w Libanie – UNOGIL	121
Misja Obserwacyjna ONZ w Jemenie – UNYOM	123
2.4. Misje pokojowe ONZ na Bliskim Wschodzie	126
Pierwsze Doraźne Siły Zbrojne Narodów Zjednoczonych UNEF I	127
Aktywność ONZ w okresie eskalacji napięcia w regionie i wojny Jom Kippur	149
Drugie Doraźne Siły Zbrojne Narodów Zjednoczonych na Bliskim Wschodzie – UNEF II	151
Siły Narodów Zjednoczonych do spraw Nadzoru Rozdzielenia Wojsk na wzgórzach Golan – UNDOF	162
Tymczasowe Siły Zbrojne Narodów Zjednoczonych w Libanie – UNIFIL	173
2.5. Działania sił ONZ w Kongu nowym typem operacji pokojowej	189
Kongijska droga do niepodległości	189
Powołanie do życia misji ONUC	193
Przebieg operacji ONUC w warunkach kryzysu konstytucyjnego	198
Aktywność ONUC w końcowej fazie konfliktu	203
2.6. Pozostałe operacje pokojowe okresu zimnej wojny	209
Siły Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych w Zachodniej Nowej Gwinei (Irian Zachodni) – UNSF	209
Siły Pokojowe Organizacji Narodów Zjednoczonych na Cyprze – UNFICYP	211
Misja Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego w Dominikanie – DOMREP	213
Grupa Obserwatorów Wojskowych Organizacji Narodów Zjednoczonych w Iranie i Iraku – UNIIMOG	215
Misja Dobrych Usług Organizacji Narodów Zjednoczonych w Afganistanie i Pakistanie – UNGOMAP	220

ROZDZIAŁ TRZECI

EWOLUCJA OPERACJI POKOJOWYCH ONZ OKRESU

POZIMNOWOJENNEGO	223
3.1. Zjawiska zaistniałe w sferze bezpieczeństwa międzynarodowego po zimnej wojnie	223
3.2. Kierunki zmian operacji pokojowych	227
Klasyfikacja operacji pokojowych	227
Wzrost liczby operacji pokojowych	232
Uniwersalizacja operacji pokojowych w procesie pokojowym	238
Nowi uczestnicy operacji pokojowych	243

Rozszerzenie funkcji operacji pokojowych	248
3.3. Raport Brahimiego – wnioski do prowadzenia operacji pokojowych w XXI wieku	251

ROZDZIAŁ CZWARTY

OPERACJE POKOJOWE ONZ W PAŃSTWACH BYŁEJ

JUGOSŁAWII .....

4.1. Dyplomacja ONZ w procesie budowania pokoju w Bośni i Hercegowinie	255
4.2. Działania Sił Ochronnych ONZ – UNPROFOR w okresie 1992–1995	259
4.3. Siły Pokojowe Narodów Zjednoczonych – UNPF w byłej Jugosławii ...	269
4.4. Układ z Dayton i jego implementacja	279
Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Bośni i Hercegowinie – UNMIBH	289
Misje ONZ we Wschodniej Sławonii, Baranii i Zachodnim Sirmium ...	291
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych na półwyspie Prevlaka – UNMOP	294
Misja Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie – UNMIK	295

ROZDZIAŁ PIĄTY

OPERACJE POKOJOWE ONZ POWOŁANE W AZJI

W OKRESIE 1991–2000 .....

5.1. Operacje pokojowe w państwach byłego ZSRR	301
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Gruzji – UNOMIG	301
Misja Obserwatorów Organizacji Narodów Zjednoczonych w Tadżykistanie – UNMOT	305
5.2. Operacje pokojowe ONZ w Kambodży	
Misja Przygotowawcza Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kambodży – UNAMIC	310
Tymczasowa Administracja Narodów Zjednoczonych w Kambodży – UNTAC	314
5.3. Pozostałe operacje pokojowe ONZ w Azji	321
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Iraku i Kuwejcie – UNIKOM	321
Działalność Specjalnej Komisji Narodów Zjednoczonych – UNSCOM – w Iraku	326
Misje ONZ w Timorze Wschodnim	328

ROZDZIAŁ SZÓSTY**OPERACJE POKOJOWE ONZ W AFRYCE W OKRESIE**

1988–2000	333
Główne obszary niestabilności w Afryce po zakończeniu zimnej wojny	333
6.1. Operacje pokojowe ONZ na południu kontynentu	336
Grupa Przejściowa Pomocy Narodów Zjednoczonych w Namibii – UNTAG	336
Pierwsza Misja Weryfikacyjna Narodów Zjednoczonych w Angoli – UNAVEM I	349
Druga Misja Weryfikacyjna Narodów Zjednoczonych w Angoli – UNAVEM II	351
Trzecia Misja Weryfikacyjna Narodów Zjednoczonych w Angoli – UNAVEM III	353
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Angoli – MONUA	359
Operacja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Mozambiku – ONUMOZ	362
6.2. Operacje pokojowe ONZ w Rogu Afryki	372
Pierwsza Operacja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Somalii – UNOSOM I	372
Druga Operacja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Somalii – UNOSOM II	380
Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Etiopii i Erytrei – UNMEE	392
6.3. Operacje pokojowe ONZ w Regionie Wielkich Jezior Afrykańskich	394
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Ugandzie i Rwandzie – UNOMUR	395
Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Rwandzie – UNAMIR	399
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Demokratycznej Republice Konga – MONUC	413
6.4. Misje ONZ w pasie na południe od Sahary	417
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Liberii – UNOMIL	417
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Sierra Leone – UNOMSIL	423
Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Sierra Leone – UNAMSIL	425
Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Republice	

Środkowoafrykańskiej – MINURCA	427
6.5. Misje ONZ w państwach obszaru Sahary	429
Misja Narodów Zjednoczonych na rzecz Referendum w Saharze Zachodniej – MINURSO	429
Grupa Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Strefie Aouzou – UNASOG	434

ROZDZIAŁ SIÓDMY

MISJE ONZ W AMERYCE ŚRODKOWEJ W OKRESIE 1965–2000 436

7.1. Operacje stabilizujące funkcjonowanie państw po walkach partyzanckich	436
Grupa Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Ameryce Środkowej – ONUCA	437
Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Salwadorze – ONUSAL	444
Misja Weryfikacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Gwatemali – MINUGUA	447
7.2. ONZ w próbach reanimacji struktur państwowych – przypadek Haiti	450
Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Haiti – UNMIH	450
Misja Wsparcia Organizacji Narodów Zjednoczonych w Haiti – UNSMIH	454
Misja Przejściowa Organizacji Narodów Zjednoczonych w Haiti – UNTMIH	456
Misja Cywilnej Policji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Haiti – MIPONUH	458

ZAKOŃCZENIE	461
--------------------------	------------

CONCLUSIONS	466
--------------------------	------------

FOTOGRAFIE	472
-------------------------	------------

BIBLIOGRAFIA	493
---------------------------	------------

ZAŁĄCZNIKI	520
-------------------------	------------

Sekretarze Generalni ONZ	520
--------------------------------	-----

Wykaz skrótów	520
---------------------	-----

Wykaz komisji i operacji pokojowych ONZ w XX wieku	528
--	-----

Wykaz szkiców	532
---------------------	-----

Wykaz schematów	533
-----------------------	-----

Wykaz tabel	534
-------------------	-----

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	31
---------------------------	-----------

CHAPTER ONE

RULES OF THE OPERATION OF THE UNITED NATIONS ORGANIZATION IN THE FIELD OF INTERNATIONAL SECURITY .....

48	48
1.1. The Genesis of the United Nations Organization	48
1.2. The Charter of the United Nations versus international security	55
1.3. The General Assembly and the scope of its competences in the field of international security	60
1.4. The role of the Security Council in the process of peace building	64
1.5. Competences of the United Nations Secretary General within the scope of peacekeeping operations	70
1.6. The instrumentarium of Secretary General in the execution of the resolution of the Security Council	74
1.7. The mechanism of the establishing of peacekeeping operation	82
1.8. Military Staff Committee and attempts to establish the United Nations forces	85
1.9. The first military observers in UN commissions	96
United Nations Commission for Indonesia – UNCI	96
Special Committee on the Balkans – UNSCOB	98
United Nations Commission on Korea – UNCOK	99

CHAPTER TWO

THE UN PEACEKEEPING OPERATIONS ORGANIZED IN THE PERIOD OF THE COLD WAR .....

102	102
2.1. The profile of the United Nations peacekeeping operations in the period of the Cold War	102
2.2. United Nations observation missions versus peacekeeping forces	106
2.3. First United Nations observance missions	112
United Nations Truce Supervision Organization – UNTSO	112
United Nations Military Observer Group in India and Pakistan – UNMOGIP	118
United Nations India–Pakistan Observation Mission – UNIPOM	120
United Nations Observation Group in Lebanon – UNOGIL	121

United Nations Yemen Observation Mission – UNYOM	123
2.4. United Nations peacekeeping missions in the Middle East	126
First United Nations Emergency Force – UNEF I	127
United Nations activity in the period of the escalation of tensions in the region and the Yom Kippur War	149
Second United Nations Emergency Force – UNEF II	151
United Nations Disengagement Observer Force – UNDOF	162
United Nations Interim Force in Lebanon – UNIFIL	173
2.5. Activities of the United Nations Operation in the Congo as the new type of peacekeeping operations	189
Congo's way to independence	189
The establishing of ONUC mission	193
The course of the ONUC operation in conditions of the constitutional crisis	198
The activity of ONUC in the final phase of the conflict	203
2.6. Other peacekeeping operations of the Cold War period	209
United Nations Security Force in West New Guinea (West Irian) – UNSF	209
United Nations Peacekeeping Force in Cyprus – UNFICYP	211
Mission of the Special Representative of the Secretary General in the Dominican Republic – DOMREP	213
United Nations Iran–Iraq Military Observer Group – UNIIMOG	215
United Nations Good Offices Mission in Afghanistan and Pakistan – UNGOMAP	220

CHAPTER THREE

EVOLUTION OF THE UN PEACEKEEPING MISSIONS

IN THE POST COLD WAR PERIOD	223
3.1. Phenomena appearing with regard to international security after the Cold War	223
3.2. Directions of changes in peacekeeping operations	227
The classification of peacekeeping operations	227
The increase in the number of peacekeeping operations	232
The universalization of peacekeeping operations in the peacekeeping process	238
New participants of peacekeeping operations	243
The extension of peacekeeping operations' functions	248
3.3. The Brahimi Report– conclusions for the conducting of peacekeeping operations in 21 century	251

CHAPTER FOUR	
THE UN PEACEKEEPING MISSIONS IN STATES	
OF THE FORMER YUGOSLAVIA	255
4.1. United Nations diplomacy in the process of peace building in Bosnia and Herzegovina	255
4.2. United Nations Protection Force – UNPROFOR in the period 1992–1995	259
4.3. Nations Peace Forces – UNPF in the former Yugoslavia	269
4.4. Dayton Treaty and its implementation	279
United Nations Mission in Bosnia and Herzegovina – UNMIBH	289
United Nations Missions in the Eastern Slavonia, Baranja and Western Sirmium	291
United Nations Mission of Observers in Prevlaka – UNMOP	294
United Nations Interim Administration Mission in Kosovo – UNMIK	295
CHAPTER FIVE	
UN PEACEKEEPING MISSIONS IN ASIA IN THE PERIOD	
1991–2000	301
5.1. Peacekeeping operations in states of the former USSR	301
United Nations Observer Mission in Georgia – UNOMIG	301
United Nations Mission of Observers in Tajikistan – UNMOT	305
5.2. United Nations peacekeeping operations in Cambodia	
United Nations Advance Mission in Cambodia – UNAMIC	310
United Nations Transitional Authority in Cambodia – UNTAC	314
5.3. Other United Nations peacekeeping operations in Asia	321
United Nations Iraq–Kuwait Observation Mission – UNIKOM	321
The activity of the United Nations Special Commission – UNSCOM in Iraq	326
United Nations Missions in East Timor	328
CHAPTER SIX	
UN PEACEKEEPING MISSIONS IN AFRICA IN THE PERIOD	
1988–2000	333
Main areas of instability in Africa in 20th century	333
6.1. United Nations peacekeeping operations on the south of the continent	336

United Nations Transition Assistance Group – UNTAG	336
First United Nations Angola Verification Mission – UNAVEM I	349
Second United Nations Angola Verification Mission – UNAVEM II	351
Third United Nations Angola Verification Mission – UNAVEM III	353
United Nations Observer Mission in Angola – MONUA	359
United Nations Operation in Mozambique – ONUMOZ	362
6.2. United Nations peacekeeping operations at the Horn of Africa	372
First United Nations Operation in Somalia – UNOSOM I	372
Second United Nations Operation in Somalia – UNOSOM II	380
United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea – UNMEE	392
6.3. United Nations peacekeeping operations in the Region of Great Lakes of Africa	394
United Nations Observer Mission Uganda–Rwanda – UNOMUR	395
United Nations Assistance Mission for Rwanda – UNAMIR	399
United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo – MONUC	413
6.4. United Nations missions in the strap to the South of Sahara	417
United Nations Observer Mission in Liberia – UNOMIL	417
United Nations Observer Mission in Sierra Leone – UNOMSIL	423
United Nations Mission in Sierra Leone – UNAMSIL	425
United Nations Mission in the Central African Republic – MINURCA	427
6.5. United Nations missions in states of the Sahara region	429
United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara – MINURSO	429
United Nations Aouzou Strip Observer Group – UNASOG	434

CHAPTER SEVEN

UN PEACEKEEPING MISSIONS IN THE MIDDLE AMERICA

IN THE PERIOD 1989–2000	436
7.1. Missions stabilizing the states after Guerilla warfare	436
United Nations Observer Group in Central America – ONUCA	437
United Nations Observer Mission in El Salvador – ONUSAL	444
United Nations Verification Mission in Guatemala – MINUGUA	447
7.2. UN efforts in reanimation of Haiti, the failed state	450
United Nations Mission in Haiti – UNMIH	450
United Nations Support Mission in Haiti – UNSMIH	454
United Nations Transition Mission in Haiti – UNTMIH	456
United Nations Civilian Police Mission in Haiti – MIPONUH	458

CONCLUSIONS	466
PHOTOGRAPHS	472
BIBLIOGRAPHY	493
ANNEXES	520
Secretaries General of the United Nations	520
Acronyms	520
The list of commissions and peacekeeping operations in 20th century	528
The list of sketches	532
The list of schemes	533
The list of tables	534